

בעוה"ת אריסטון (פי" סעודה גדולה) עתיד הקב"ה לעשות לעבדיו הצדיקים לע"ל, וכל מי שלא אכל גו"ט בעוה"ז זוכה לראותו. (ויקרא רבה פי"ג).
לע"ל הקב"ה מוציא כרוז כל מי שלא אכל בשר חזיר מימיו, יבוא ויטול שכרו (קהלת רבה פי"א סי כ"ח).

מדריך לכשרות

— ירחון להתאחדות הקהלות —

כולל תשובות, מכתבים ובירורים בענין כשרות המאכלים

— — — — —
ב"ה. חודש מרחשון-כסלו ה'תשל"ה   שנה ב' קונטרס א' (כרך א')
— — — — —

בפיקוח מוה"ר משה שטרן שליט"א
הגאב"ד דקהלתנו קהל יסודי התורה (מלפנים אב"ד דעברעצין)

יוצא לאור בהשתתפות הרבנים והקהלות ולומרי תורה
דעיר רבתי ניו יאָרק

Published by the
VAAD HAKASHRUS

Annual Subscription
\$4.00

וועד הכשרות
ההתאחדות הקהילות

MADRICH LAKASHRUS

5735

Oct.-Nov., 1974

Vol. 1, No. 5

בשורת ספר חדש מאוד נעלה

הנני להודיע כי ת"ל הרפיץ

ספר נפש ישעי' בשני חלקים

על מאכלות אפורות, אוצר גדול של דינים, שו"ם ומאמרים
כולל 552 עמודים בגודל 6x9

בחלק הראשון ובו ל"ח פרקים, שלקטתי בעזר צורי וגואלי מדברי חז"ל בשים בבלי וירושלמי, מדרשים, זוה"ק, תיקונים וספרי הראשונים וכו', ודבריהם הקי חוצבים בלהבות אש, מלהיבים נפש האדם לשמור מאוד, לברוח ולהסתלק אטילו מן הספק, נדפסו בו גם תמונות וציורים של הדברים הצריכים בדיקה מתולעים ומילבן וכו', ותמונות של הרבה מיני דגים שאסורים לאכלם, והוספתי בו הרבה סיפורי מעשיות מצדיקים זק, איך שהתהו בקדושת המאכלות, וגדול כח הרגשתם אפי' ע"ד שהותה כה חכם וכו'. ג"כ הבאתי בו תשובה ארוכה מרבן של כל בני הגולה כ"ק מרן אדמו"ר מסאטמאר שליט"א, בענין שעכשיו אשתני הרבה לגרעיותא בזיופים ותחבולות, והקונים נכשלים הרבה לקנות דברים שהם בלי השגחה עד כדי כך שנעשה להם היתר וקשה להפרישם מהרגילות, הרוב ההכשרים הסומכים על המשגיחים עלולים למכשולות גדולות אשר בעלי הפאבריקען יוכלו להטעותם שלא ידעו מאומה בין ימינם לשמאלם ולא רבים יחכמו להבין תחבולות התגרים ומעשה המכונות והפאבריקען וכו'.

בחלק השני ח' פרקים, כולל החששות האפשריות בכל מיני מאכלות ומשקאות המורכבים ומעורבים בחומר איסור, ולהעיד על אמיתותם ואפשריותם, הצגנו עדותה של הממשלה (אגריקולטור דפארטמענט), כמו"כ עדותן של חברי הביד"צ דעדה התרדית בירושלים, והודאות וידיעות לכל ימות השנה, ידיעות על מצרכי מזון שונים שהם בהכשר רבותינו הבד"צ שליט"א ללא שום חששות. והודעות על מיני מזון שיש עליהם חששות איסורים שונים וכו' (הרשימה לפי סדר הא"ב).

הספר כולל תמשה מפתחות:

- (א) תוכן כל ענין לפי סדר הפרקים.
- (ב) מפתח הענינים לפי סדר הא"ב, בערך חמשה עשר מאות ענינים, כדי שיהי' בנקל למצוא כל דבר ודבר על מכונו בלי חיפוש.
- (ג) מפתח לדברים הצריכים בדיקה לפי א"ב. בסדר מאה ענינים.
- (ד) מפתח סיפורי המעשיות.
- (ה) מפתח הספרים לפי א"ב, בערך מארבע מאות ספרים.

מחיר הספר הוא סך \$5.00

הספר הזה נחוצ לכול איש חרדי הרוצה לידע בידור מהמאכלים השכיחים לכל יגעיל בהם נפשו, שבעוה"ר נכשלים בו הרבה מאת"י להכניסם לבתיהם בלי יודעים שהם גו"ט ממש, או עכ"פ איסור דרבנן ותמורים דברי סופרים וכו'. וכן חיזוק ואומץ מתוך דברי הסה"ק על ענין זה.

בקשה נחוצה מכל רב ומורה תוראה

היות שבדעתי להוציא לאור בזמן קרוב חלק שלישי מספר נפש ישעי' כנ"ל, ע"כ אבקש מכל התלמידי חכמים שיואילו בטובם ליכות את הרבים לכתוב ולהמציא לי הערותיהם על הספר נפש ישעי' ב' חלקים, או כל מין הערה ובידור או חידוש בעניני כשרות המאכלים, ואדפיסם איה"ש בחלק השלישי בשם אומרם, וזכות הרבים יהי' תלוי בהם.

כתובת המחבר:

RABBI SHLOM JUDA GROSS
1472-79 Street, Brooklyn, N. Y.
11228

331-2507

בעזה"י

דבר המערכת

קוראים נכבדים:

מדי פעם בפעם ראינו לנכון להודיע כבוד המשתתפים על כמה ענינים המתחדשים בעריכת ירחוננו.

בעזרת השם יתברך שמו, נשלם חוברת חמישי ביתר שאת וביתר פאר, (ולא יפלא בעיניכם הלא כנראה מיעטנו בעבודתינו ופחתנו בירחוננו, דעו נא רבותי אדרבא) הוספנו כח ואומץ לשפר ולהוציא דבר מתוקן בצורה נכונה.

ראשית כל, סדרנו ירחוננו בסעיפים שונים, וכל דבר ומכתב שיך למדור הראו ומתאים לו. הדפסנו רק מכתבים שיש בהם משום ידיעה ולימוד, ואף מאלו באו תוכנן בלבד. הדפסנו קטעים בלבד, ויש שהוספנו, חלפנו מיעטנו, הכל אך ורק לטובה, לתועלת הדבר.

מכתבים שתכניתן הן רק שאלות בעלמא בעד מזון מיוחד לא הדפסנו, היות שעדיין לא ביררנו הדבר רק אלו שיש בהם שאלות כללית או איזה ידיעה וערעור, צד היתר, צד איסור, צד טוב, צד לא טוב אלו נדפסו.

כל זאת נבנה על מאמר חכמינו ז"ל " לעולם ישנה אדם לתלמידו בדרך קצרה". בפרט בזמנינו שהכל נעשה בחפזון וכל אחד נבהל לעסקיו אין פנאי לעיין באריכות. ואם יש לו פנאי הלא יותר טוב לעסוק בדברי חכמינו ז"ל. ירחוננו נצמח מתוך נחיצת הענין ולא מפאת חוסר ירחונים וממלא מקום חדשות.

בעזה"י

דבר המערכת

מפאת חוסר זמן וביחוד בעד נחוצתנו ביותר משתתפים בתוספות כח וחיל להקל גודל משאת עולינו במפעלינו הנשגבה והרחבה, בלתי האפשרות לנו לעמוד ולחקור בכל שאלה וערעור בזמן קצר שבין ירחון לירחון. בהזדמנות הראשון שיהי לנו שעת הכושר נבקש לפתור כל משאלות בקשתיכם, דרישתכם, ותביעותיכם, נא ונא לסבול אתנו ביחד.

אמרנו נגלה אזני משתתפי ירחוננו, ביחוד רבנים ורמ"ם ובני תורה שיתנו אוזן למדור "המזון בהלכה" וישתתפו לשלוח ישוב, תירוץ, או בירור, על בקשת משתתפינו. דמובן מאליו שטרודים אנחנו בבירור שטח הכשרות ואין לנו הפנאי הנחוץ לבירור הלכה.

סרם נכלה לדבר באנו להפיל תחינתנו לפני נדיבי עמנו הי"ו וכל קוראינו המשתתפים, נא לעמוד לימיננו במשלוח דמי חתימה ותמיכה כדי שנוכל להמשיך מלאכת הקודש כי אין אנו עושים מפעלנו וירחוננו קרדום לחפור בה "דבר תורה מעות קונות" ועכ"ז חזקו ידיים רפות ותזכו להתברך בברכת שמים ממעל, ברכה והצלחה.

כבוד רב

המערכת

—מיר נעמען נישט קיין אחריות אויף די אינהאלט
—פון די בריווען וואס ווערען געדרוקט .....

המזון בהלכה

מכבר תמהתי אמאי אין חוששין להא בנדה י"ז ע"א שום בצל וביצה קלופים, האוכלן דמו בראשו ומחחיב בנפשו (וחשיב לה ביחד עם מים מזוגין שעבר עליהן הלילה ושאר דברים שחוששין להם) ולמה יגרע ביצה? א"כ האיך קונים ביצים טרופים?

ואף דבשו"ע סי' קט"ז ביו"ד אינה מובא (וזה עצמה פליאה) כמדומה שבפר"ח מובא ובס' חיים וברכה ומשמרת שלום שם מחמיר בד"ז. ומ"מ אי תימא דהעולם אין חוששין לזה, הא ברוב בתי ישראל חוששין לא לאכול בצל ושום שנקצץ עיקרן ולנו הלילה, והאי ביצה בחדא מחתא מחתינהו עם הנך.

גם בענין זה לא ידעתי מאין נצמח המנהג שגם בשאר ירקות נזהרין לא לאכול אי לן בלילה ועיקרן קצוצה-דלא נזכר אלא שום ובצל.

מהגמרא משמע דרק אם הוי תרתי לריעותא "ולא אמרן (דקלופין הוי סכנה) אלא דלא שייר עיקצן" הרי בפירוש אם נקלף בלא קציצה או נקצץ בלא קלופה אין חשש בדבר ואמאי נזהרין מלאכול בנקצץ עיקרן אף באינה קלופה? סוף דבר יש כאן ג' שאלות (א) מה הדין בביצים - טרופות שעבר עליהם הלילה? (ב) מה דין שאר ירקות קלופות? (ג) מה דין שום ובצל שנקצץ ועיקרן ואינן קלופות? .

יקוחיאל טענענבוים

חלה

לעקער שקורין "ספאנזש קעיק" חייב בחלה כמבואר בשו"ע סי' שכ"ט סעיף ב', עכ"פ בלא ברכה. עי' בש"ך ס"ק ט'. רוב אחרונים הסכימו לזה, עי' בדרך החיים ה' חלה. בבית אינו מצוי שיהי' שיעור קמה להצריך הפרשה (השיעור הוא 4 פונט מעהל, קצש"ע הרב פעלדמאן). אבל בבתי אופה בודאי יש שיעור, וגם בבית כשעושים שמחה ויש הרבה עוגות, ושמים אותם במקרר, שמא יש בזה דין של צירוף סל? ומצאנו באבני נזר הל' חלה ובבית הלל סי' שכ"ט ס' ט' שהעולם נוהגים שלא להפריש חלה, וכתבו שצריך להפריש... שאלנו כמה בתי אופה כאן בניו יארן ואמרו שאין מפרישין....

לומדי כולל בית מדרש עליון מאנסי

חיים זאב ווייס, משה גבורץ

המזון בהלכהכלי פלעסטיק

• האם צריך כלי פלעסטיק טבילה?
משה מנדל , וויזניץ, מאנסי

טבילת כלים

•• מה שכתבתם בקונטרס ג' אודות געשיר-טבילת כלים----
התרת שימוש בכלים אם כוונתו רק להשתמש בו פעם אחת
הודיעני מקורו... ושמעתי דבת רביס דאף אם משתמשים
בו הרבה פעמים מ"מ אין צריך טבילה בתשמישו הראשון
...האם אמת הדבר?...

נחום מאיר גערמאן

כתבתם שבקבוקים שהוריקו ורצונו למלאותו "איז
גלייך" להטביל, הלא הי' צריך להיות חיוב בדבר ולא
רק טוב...
גם נחוץ לעורר בעד פכים שיש הרבה שאתר שהוריקו
תוכנם מבשלים בו ביצים וכדומה, לכאורה צריך טבילה
מדאורייתא...
הרב ח.ב.נ.

•• לא הבנתי למה צריך להגעיל כלי אלומיניום, משום
איסור או בלא"ה, מחוסר ביאור... אליעזר פאפיער

הערת המערכת !

• בדבר טבילת כלי פלעסטיק עיי' חשו' באר משה ח"ב סי' נ"ג
•• בדבר טבילת כלי שאינו עשוי להשתמש בו אלא פעם א'
עיי' חשו' מנחת יצחק ח"ה סי' ל"ב

••• כלי אלומיניום צריכים הגעלה משום שממרהים אותם כשהם
חמין בחומר המיוצר משמנים הבאים מן החי לצורך הברקה.

המזון בהלכה

בס"ד ג' תשרי תשל"ה בני ברק.

רק שלומים לכבוד הוועד הכשרות דהתאחדות הקהילות
בטאונס קונ' ג' הגיעני ומאוד נהניתי וביחוד בראותי כי
עליהם בקודש, וקונ' זה מכיל בירורים וידועות נחוצות יותר
מקודמו, ברכתי, יעזור ה' שתעלו מעלה מעלה ותזכו להרחיב
גבולי הכשרות.

והנני להעיר בכמה ענינים לתועלת ונא לפרסם אותם.
בקונט' זה מכתב כ' מסתפק השואל בדבר מריחת כלים לפני
גמר מלאכתן בשומן מן החי. הנה על כלי נירוסטה ואלומיניום
נפסק כבר ע"י הבד"צ ועוד רבנים, שצריכים להגעילן לפני
השימוש, שהם מרוחים בשומן מן החי לפני גמר מלאכתן בכדי
לקבל ברק. ולפני זמן מה עסקתי בבירור מריחת שומן מן החי
על כוסות כסף, לפני גמר מלאכתן כשהם רותחין ובולעים מן
השומן, והעלתי שאמת הדבר.

דיברתי עם כמה רבנים-וצדדן להקל בזה מטעמים דלהלן:

(א) כי בדרך כלל משתמשים בכוסות כסף רק לצונן

(ב) גם אם משתמשים ברותח הרי זה כלי שני

(ג) החלב הנמרח על הכוסות נותן טעם לפגם

במכתב כ"א מסתפק אם במלח יש חשש משתמשים בחומר שלא ידבק:
כהיום משתמשים בכל האבקות כגון פאפריקא, שום, בצל וכדו'
עם שומן מן החי שלא יתיבש ויתגבש. והנה בקשר לשומן במלח
נכתב כבר במדריך הכשרות של בד"ץ משנת תשכ"ב בעמוד 25
ראה שם.

דברתי עם מומחים בעניני כשרות ושמעתי מהם שיש לחשוש לנ"ל
על המלח שמערבים בו שומן מן החי לשמור עליו.

אבקשכם מאוד לברר לי אם נמצא בארה"ב אבקת ביצים

עם איזה הכשר ומי הרב המכשיר.

בתודה למפרע ובברכת הצלחה רבה

מ. יעקבזון בני ברק

אל כבוד מערכת "וועד הכשרות" שליט"א
 מודה אני לכם מאוד על שהואלתם בטובכם לתת מקום
 לדברי ב"מדריך הכשרות" של חדשי תמוז-מנ"א, ולהעיר
 את לב הציבור בדבר הסימילעק, אבל כשעברתי על השורות
 ראיתי שהעורך הביא שליט, ומן המכתב שכתבתי אליכם
 מצאתי שליט מלגאו ושני שליטים מלבר, וכששאלתי אתכם
 על הדבר הזה אמרתם כי בחפזון יצאתם ידי חובתכם בהשאירכם
 את הכתב ביד שליט, ע"כ אבקש מכם שתואילו ברצונכם
 להשיב את האבידה הזאת בחודש הזה, ולצרף את שני השליטים
 על כולו, והקב"ה ישלם פעלכם ותהי משכורתכם שלימה.
 הנה כתבתי אודות "הסימילעק" שנותנים לתינוקות והוא
 מחלב עכו"ם כידוע. ורציתי להעיר שמבואר ביו"ד סי' פ"א
 פ"א ס"ז אע"פ דקטן האוכל דברים האסורים מדרבנן אין
 אביו מצווה להפרישו וכמו שנתבאר באו"ח סי' שמ"ג,
 מ"מ לא יניקו תינוק מן המצרית (אע"פ שאין שום איסור
 על חלב אדם שפירש ובתינוק מותר אפי' כשלא פירש
 כמבואר במחבר סעיף זה) אם אפשר בישראלית דחלב עובדת
 כוכבים מטמטם הלב ומוליד לו טבע רע וכך לא תאכל
 המינקת דברים אסורים וכך התינוק כי כל זה מזיק לו
 בזקנותו. ועיין בפמ"ג שם בש"ד סקכ"ו שכתב ואף שאין
 מצווין להפרישו מ"מ ראוי להפרישו שיהא צדיק בזקנותו.
 ואיתא בהג"ה מובא בד"מ כאן דמה שיצא אחר לתרבות רע
 לעת זקנותו, זאת גרמה לו אמו במה שלא זהרה בזה ההלכה.
 מכל זה יכולין לראות עד היכן הדברים מגיעין.
 וכל זה לא כתבתי אלא לרווחא דמילתא משום שיטת או"ח
 המובא במג"א סי' שמ"ג ס"ק ב' דמתיר ליספי בידים לקטן
 דלית לי' הבנה כלל. אבל האחרונים לא פסקו כן, המ"א
 והגר"ז והח"א והמ"ב סוברים דאסור מדינא, מדין לא תאכלום
 למיספי בידים אפי' לקטן דלית לי' הבנה כלל, אפילו לומר
 לעכו"ם אסור משום שבות, אם לא כשהוא חולה.
 ואכפל עוד הפעם שתצליחו בעבודתכם למען הרבים
 אהרן הלוי אלבוים

בס"ד

שונות

לכבוד רבנים מנהיגי וועד הכשרות דעיר רבתי ניו יארק
 אברך אתכם מקודם על גמר הקונטרס ג' שיצא לאור
 בהצלחה רבה ותעלו מעלה מעלה על במתי ארץ. באמת
 התעוררות גדול יש מן המכתבים ג"כ ולכך דעתי שצריכין
 להכניס כל מכתבים ואקוה שגם מכתבי יעלה על מזבח
 הדפוס. כי המכתבים מביאים התעוררות גדול.

רציתי לעורר בענין "הסימעלעק"ס" שנותנין היום
 לילדים בעו"ה. הנה כבר נתבאר מתוך קונטרסים הקודמים
 שע"פ הלכה אסור ליתנו להתינוק. וב"ה ראיתי הרבה
 שנתעוררו בזה, אבל היום בסליחות כשבאתי לומר"עשה
 למען יונקי שדים שלא חטאו", "ועשה למען גמולי חלב
 שלא פשעו", נתעוררתי עוד יותר האיך הייתי יכול לומר
 עד היום כשבני הקטנים מפוטמים עם מאכלות אסורות ולא
 היו יונקי שדים! איזה זכות יהי' לי מהם, ולכאורה יש
 להבין שינוי הלשון שאמר "עשה למען יונקי שדים שלא
 חטאו", ועשה למען גמולי חלב שלא פשעו", צריך להבין
 שינוי הלשון, מקודם אמר שלא חטאו ואח"כ אמר שלא
 פשעו. ונראה לי לפרש, עשה למען יונקי שדים שלא חטאו
 פי' שלא טעמו טעם חטא של חלב עכו"ם, מבקשים בזכותם
 שלא טעמו טעם חלב עכו"ם, ועשה למען גמולי חלב שלא
 פשעו, פי' הם כבר חטאו, אבל לא עשו שום פשיעה, ויש
 לומר שאביהם נתן להם מאכלות אסורות אבל הם לא פשעו.

עוד רציתי לכתוב כשהייתי אתמול בבית המדרש ודברתי
 מענין "הקעיק"ס" של "בעקערי" שאין להם שום השגחה
 כידוע. ודברתי עוד מכמה ענינים. וכמה בעלי בתים אמרו
 שאם הרבנים אינם אוסרים הקעיקס ש"מ שכשר הוא, ויש
 אומרים שיש לסמוך על סתם ישראל בחזקת כשרות. והיה שם
 אחד שפילפל עמו קצת בענין זה, ואמר, שאין שייך היום.
 ואחד אמר שיכולים למצוא שהרבה דברים שמוכרים ולא
 יהי' כשרים. ואמר שחבירו סיפר שעובד בבית מאפי'
 ואמר שמכניסין שם הרבה "פלעיווערס" שאינן כשרים ומי
 יאמר לו מה תעשה ומה תפעל. ולכך ראיתי כאן לברר
 הענין להלכה מהחזקת כשרות. בקיצור נמרץ אלך לבאר
 קצת המראה מקומות מהיכן ההלכה נתיסדה, המקור הוא

אלו טרפות ס"ג, ובפרק אין מעמידין דף מ. והרמב"ם פ"ג מהל' מ"א הלכה י"ח וז"ל לפיכך שואל לצייד ישראל שמכרה אם אמר של עוף פלוני הוא, ועוף טהור הוא, סומך עליו, ואם אמר עוף טהור הוא ולא אמר שמו אינו סומך עליו. וז"ל השגות הראב"ד, אינם אלא בישראל שאינו מוחזק בכשרות אבל מוחזק בכשרות שאינו מכניס עצמו על הספק, לוקחין ממנו בסתם, עכ"ל ובפ"י"א הלכה כ"ה, ובזמן הזה אין לוקחין יין בכל מקום אלא מאדם שהוחזק בכשרות וכן הבשר והגבינה וחתוכת דג שאין בה סימן כו שביארנו. השגות הראב"ד, זה אינו משנה שאין עמי הארץ חשודים להחליף ולא למכור דבר האסור, אא"כ נחשד. עכ"ל ועיי"ש בכסף משנה וברדב"ז נוטין לדברי הרמב"ם. ועיין בספר הקדוש "ויואל משה" מאמר לשון הקודש סימן ל"ח שמברר שלדעת הרמב"ם אין שייך היום חזקת כשרות רק על מי שהוחזק בו שיש בו חזקת כשרות. ועיין ג"כ בס' נפש ישעיה' שמביא תשובה מן מרן אדמו"ר מסאטמר שליט"א בענין השגחות עיי"ש שמברר ג"כ הענין הנ"ל. ומה הוא חזקת כשרות? נראה מלשון הראב"ד שהבאתי לעיל, פי' שאינו מכניס עצמו לספק. ובעוה"ר זעירין אינון היום שיפרשו מן ספק איסור ועיין ביו"ד סימן פ"ג סעיף ח' באמצע הסעיף, וא"ל טהורים אינו נאמן אא"כ היה אדם שהוחזק בכשרות. נראה ג"כ שפסק כהרמב"ם. ועיין ג"כ סי' ס"ו סעי' א' ובש"ך ס"ק ב' ועיין ג"כ בבאר הגולה אות ג' היוצא לנו מכל זה שאנו פוסקין כהרמב"ם וממילא אין נאמן כאן שום אדם אא"כ הוא מוחזק ובפרט היום בעוה"ר שהכל יודעים שאין המוכרים נאמנים על כלום, ועל בצע כסף עושיין הכל, או שמשוחד מן הכסף ואינו רואה בכלל, ומורי התירא. והנה כ"ק רבינו הגאון הקדוש מסאטמר שליט"א אמר פעם באסיפה של התאחדות הרבנים וז"ל באמצע"ווען איך וואלט געוועהן א מאניופעקסטער וואלט איך נישט געוועהן באגלייבט נאר מיט א שטרענגען משגיח און מיט א גיטער רב. ומינה תדין שמי לנו גדול ממנו שאמר דברים כאלו עליו, וכ"ש אנון שפלים שבשפלים שאנו משוחדין על כל בצע כסף מה נענה אנון בתרי' ... ע"כ כל אדם יעשה בדעת וימנע עצמו מצ"ט שערי היתר ובפרט היום בימינו שאומרים העולם"אפילו די שטיינער פון אמעריקא זענען טריפה", ונקיים מצות "והתקדשתם

והייתם קדושים כי קדוש אני. סיימתי לסדר ומל ה' אלקיך את לבבך ואת לבב זרעך לאהבה אל ה' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך. וטמטום הלב בא ע"י מאכלות אסורות עיין בדברי חז"ל ביוםא דף ל"ט ע"א. כי האטימות והטומאה נמשכין זה לזה. והשי"ת יעזור שמעכשיו בימי האלול שמרומז התיקון בזה הפסוק, שהשי"ת ימול לבבינו הנטמטם במ"א שמרומז בראשי תיבות את לבבך ואת לבב זרעך.

ואברך אתכם עוד פעם בהצלחה רבה ובשנת כתיבה וחתימה טובה לכם ולכל חברי הוועד ולכל ישראל ה"ק ישראל שווארץ

נ"ב אני שולח לכם ה"י דולאר ובבקשה שידפיסו את מכתבי, הרבה כח עלה עלי לעשות את המכתב הזה, ואני שולח לכם דמי דפוס על המכתב הזה.

... הנני מרשה לי להפנות תשומת לבכם אל השערורי' השוררת בהפקעת שערים במאכלים כשרים, בלי להתחשב בעניינים ודלים, שעול הפרנסה עומס עליהם. המחירים הגבוהים שלוקחים בעד המאכלים עם הכשר אין להם שום יסוד ביחס למאכלים בלי הכשר, ההבדל מאה אחוז, והאנשים האלו רוצים להתעשר על חשבון העניים האלו, העול מוטל על הרבנים המכשירים ועליהם לדאוג גם בשביל הכלל וללחוץ על התעשיינים, כי ע"י הפקעת השערים הם גורמים להרבה משפחות להתעגל במאכלים אסורים, והחטא הוא שלהם

הרב יחזקאל פרידמאן

... מה שכתבתם בעד "פעייפער ופלעסטיק קאפס", התבוננתי בדבר מעניין, כששופכים שכר לתוך כוס של נייר א"א למלאות רק רביעי כוס לפי שמתמלא עם שוי"ם משא"כ בכוס של פלעסטיק. כדאי לברר טעם הדבר.

הרב ח.ב.נ.

... מה שכתוב בדף האחרון "עיר החרדית בארא פארק", יכול לגרום טעות בכתיבת כתובה, גט וכו' כי באמת אין בארא פארק עיר... יש עוד שגיאות... מ"מ תקותי שתמשיכו בעבודתכם הקדושה ותצליחו, כי כל ההתחלות קשות...

רב מאיר לובין, בראנקס

בס"ד יום ד' פ"לך שנת תשל"ה פה פּיטצבורג יצ"ו
 הנה באתי לעורר בדבר הפירצה הנוראה שנפרץ
 במלואו כאן בעיר פּיטצבורג שיש כאן בוטשער שיש לו
 השגחה מרב מובהק, וחוף מזה שהבוטשער הוא קל שבקלים
 שרוחץ בבריכת שחי' בתערובות רח"ל ג"כ מכניס בשר
 משוחט קל שמגלח זקנו בימי הספירה וכו' וכו'.

ומה שנעשה בענין הניקור חס מלהזכיר שאחד סומך על
 השני ועוד ועוד שאיני יכול לכתוב על הגליון. ואנשים
 לומדי תורה ויראי השם אינם נותנים על לבם מה שנעשה
 כאן. וכדאי לפרסם הענין שראיתי מובא בשו"ת אבני צדק
 להרב י.י. טייטלבוים יור"ד א"רואה אני דכריך טובים
 שאפילו בעסקי העולם כל משכיל בוחר לנפשו הדרך היותר
 משומר מכל גזק ומכשול ואפילו באפשר רחוק, על אחת
 כמה וכמה שיש לנו לעשות כן בדרכי התורה והמצות וכו'
 ואיך נכנס עצמינו במקום צר ומשעול הכרמים ע"כ.

ובנוגע לענין שאחד מן הרבנים המפורסמים הוא

הרב המכשיר, צר לי מאוד להשיב על זה שתי תשובות.
 באמת פלא בעיני מאוד למה הרבנים בארצינו אוחזים מידת
 השתיקה, והא לך דברים נעימים מרב מפורסם שכתב על זה
 בדרך כלל, הלא הוא הרב יהודה סג"ל ראזנער בספר "כתב

יושר דברי אמת" וז"ל הלא או ראה או ידע כתיב ואיך

מעידים על פי ידיעה מפי איש ולרוב הוי ע"י השתלשלות

הידועה, כי הרב מאמין לאיש מכירו שהוא נאמן לו לפי השערתו
 והאיש הנאמן הזה מאמין לאיש אחר פחות ממנו וכך הולך הנאמנות

עד שהשלישי והרביעי הוא עבריין ממש. ובעיני ראיתי עדות

רב כזה שהי' נותן הכשר לאיש נאמן אולם הנאמן נתן נאמנות

לשני והשני לשלישי, עד שבן השלישי שהי' מחלל שבת בפרהסיא

בא ג"כ בכלל הנאמנים. ולפי דעתי עדות הכשר כזה אשר הרב

איננו עד הרואה הוא בטל ומבוטל על פי דין, ואם כי הרב

מעיד על המשגיח גם בזה אינו רק עדות של ידועה קמייתא ומי יודע אם לא שבק הימנותא. כבר כתב הגאון בדברי חיים ה"ר יו"ד ס"ס ו' בזה"ל "ועיני ראו כמה יראי השם לומדי תורה שהיו אצל צדיקים ולאחר שנתחנכו באומנות זה של שו"ב נהפכו לאיש אחר אשר אם לא ראיתי בעיני לא האמנתי" ממילא אין לת"ח ליכנס בפרצות דחוקות מאוד וצריך להיות בהשכל ודעת איך ליתן הכשר ועל מי לסמוך ולהיות עינו פקוחה
בכל המתרחש תחת הכשרו. ח.ק.

תאבו נא בטובכם להשיביני מפני מה נזנח כל כך שדה ההשגחה וכל מי שרוצה ליטול את כל רובא דרובא בעלי איטליז (בוטסערס) אין להם משגיח כלל וכלל וזה שיש לו אינו רק מראית עין ובפרט הקעטערערס שיש להם אינטערעס שיתנו ליהנות מכל מיני מגדניות וזה גורם שיעלימו עין מהרבה מיני חששות (ואמת שהיום יש חסידים ויראי השם שאין אוכלים רק - טועמים מיני פירות וכדו') ואוכלים שם הרבה יראים בעבור שאומרים שהקעטערער הוא בר סמכא. ודכירנא כד הוינא טליא ולמדתי אצל מו"ר הה"ק מו"ה ש"י קליין ז"ל בעל המחבר ספר דרך הטובה והישרה וקול סופרים והוא הי חסיד מפואר וי"ש גדול וסיפר לנו שכאשר דר בניר באטור ושם הי' המנהג להשכיר בכל שנה האפי" של מצות - ושנה אחת השכיר הה"צ הנ"ל את בית האפי" ובאשר שהגה"ק אב"ד נירבאטור הי' אוהבו וידידו שמת מאוד שהבית אפי" של מצות יהי' ביד ת"ח וי"ש גדול אבל הה"צ הנ"ל לא רצה שיסמכו עליו לכן הלך להגה"ק מניר באטור זצ"ל ואמר לו, להוי ידוע לכם שאני אראה רק להרויח ממון ואשגיח רק על זה ולא על הכשרות בכך אני מבקש ממעלתו שיעמיד משגיח הגון ואיש קשה אשר לא ישא פני איש, וכל זה מפני שהי' י"ש באמת ולא רצה שיסמכו עליו בדבר שיש לו נגיעות, וכאן הכל כשרים במקום שעל כל צעד צריכים להביט בעינים פקוחות כי בקל יכולים להיות נכשל במאכלות אסורות. אהרן קליין שו"ב

מכתבי עידוד

הרב אברהם מאיר איזראעיל אבד"ק הוניאד
חופ"ק ברוקלין נ"י.

שוכט"ס לכ' המערכת הנכבדה של
מדריך הכשרות ברוקלין יצ"ו.

מערכת מאד נכבדה.

הנני בזה לאשר קבלת ה"מדריך", ואני תפילה שחפץ ה' בידם יצלית, ויגדלו ויצליחו וגם יעשו פרי בעבודת הקדושה לחזק בדק הכשרות בעירינו, ולגדור גדלים וסייגים בעד הפורצים בשדה הכשרות, אמנם, לטובת הענין אמרתי להציע איזה הצעות נחוצות לפני מעכ"ת נ"י ואקוה שגם ידידי הגאון המובהק וכו' הגאבד"ק דעברעצין יצ"ו, העומד בראש המפעל יסכים עמי בהצעות אלו, והן, א) בין חברי הועד לא ישתתף שום רב העוסק בנתינת הכשרים על תוצרי מזון שונות ואך ורק רבנים כאלו יהי' מחברי הועד שאין להם שום נגיעה בעניני הכנסה וכדומה מנתינת הכשרים, שלא יהי' חשודים בעיני הקהל הרחב החרדי במשפטיהם בעיני כשרות, שלטובת עצמם הם דורשים, כי השותף יעור עיני חכמים, כידוע מקרים כאלו המדאיבים את הלב, ויפה השתיקה, וד"ל פוק חזי מה הי' גורלו של ארגון רבני אחד שנתיסד ע"י רבנים מובהקים וצדיקים מפורסמים לפני כעשרים שנה, כדי לגדור גדר בפני הפורצים בכרם ה' צבאות, וכל כוונתם היתה לש"ש וזה כמה שנים שלא נשאר ממנו, רק איזה כסאות למשפט של איזה רבנים העוסקים בשיפוט בין אדם לחבירו בשכר בטילה של כדרך "הבטלנים" ואיזה הכשרים "שמנים" שבטענת "השגת גבול" יצאו לאסור תחת חסותו של ארגון הרבני הנזכר הכשרם של רבנים מובהקים גדולי התורה, וכמו שקרה בשנה העברה לפני הפסח ואוי לעינים שכך רואות... הכל בשם חבר הרבנים הנזכר שכבר איננו... ומשום והייתם נקיים וגו' ימנעו רבנים נותני הכשרים מלהמנות בין חברי הועד, שלא יאמרו הבריות לכבוד עצמם הם דורשים, ולא יתנו אימון לדבריהם ואז כל עבודתם כעשן תכלה, וכל יגיעתם תהי' לריק ח"ו

ב) ישתדלו לצרף בצרופא דרבנן בין חברי הועד רבנים כאלו שיש להם יד ושם בעיני כימיא, אני הקטן עסקתי בזה בשנות תש"ו-תש"י בעת היותי רב בווינה, ונתמנתי מטעם אגוה"ר דשם לו"ר של ועד הכשרות, וכל התוצרות של מצרכי מזון שהגיעו למחנות הפליטים במדינת עסטרייך ע"י

ה"אונדר"א ששאינט, ושאר ארגונים שהספיקו מצרכי מזון לצורך רבבות הפלטים, תושבי המחנות, עברו תחת השגחתי בחקירה ודרישה עזה, בעזרת של מעבדות - כימיות שונות שהי' בוינה בעת ההוא, והרבה שעות עסקתי עם מהנדסים לעניני כימי"א לברר כשרותם של מאות מצרכי מזון שהגיעו לשם להספקת אחב"י יושבי המחנות, והנני מוכן ומזומן לשתף פעולה עם מעכ"ת שליט"א, אף שהנני טרוד מאד בענינים שונים.

ג) אחד מתפקידי הועד צריך להיות להשגיח בעינא פקחא על מצרכי מזון השונים בהכשרים מפוקפקים מאד, כמו א. יו. וכדומה כמו גבינות, קרעקערס, צעצועים מתוקים, קענדיס, ושוקולאדה, ועוד, שנמכרים במכולות של יהודים יראי' ה' חסידים ואנשי מעשה, בעלי צורה שהקהל הרחב החרדי לדבר ה' סומכים עליהם ועל סחורותיהם שהם כשרים למהדרין ומכשילים בזה את הרבים ובעיני ראייתי מצרכי מזון כאלו שנמכרו לנשים צדקניות, ונערים בעלי פאות ארוכות, בויליאמסבורג מבעלי חניות חסידים מובהקים ויראי ה'.

ד) הועד, עליו להשגיח גם על מחירי מצרכי מזון הנ"ל, ובפרט קודם הפסח שמחיריהם עולים עד לב השמים.... ומפסידים בזה את העניים, והרבה מאחב"י נכשלים עי"ז כי מכריחים אותם לקנות את המצרכים והתוצרת היותר זולים, שאין עליהם הכשר כראוי, ויוצאים במה בכך... אם את הדברים האלו יעשו וכהדר"ג ידידי הגאבד"ק דעברעצין שליט"א יסכים עמדי, ויכלו עמוד לשם ולתפארת וגם כל העם הזה על מקומו יבא בשלום אמן.

כעתירת ידידס המברכס בהצלחה רבה והמצפה לרחמי ה'

ה' לסדר בכל ביתי נאמן הוא תשל"ד לפ"ק

הק' אברהם מאיר איזראעיל

אבד"ק הוניאד

... זכות גדול הי' לי אם תוכלו לזכות אותי להיות
לי חלק גדול בעבודתכם הכי חשובה....

הרב צבי הירש הורוויץ
בן האדמו"ר מסטריזוב זצ"ל

... בכל לב ונפש אני שולח דמי חתימה... תחזקנה

ידיכם בעזר מקודש...
הרב ליבוש לייזר

פעטשטעלונגען

מיר גיבען קיינע הכשרים. מיר שטעלען נור פעסט די פאקטען
עד מקום שידנו מנעת.

ריינינגון מאטריאל פאר געשיר און זילבערווארג

(פאר האטעלן-קעטערערס-רעסטאראנטען א.ד.ג.)

מיר זענען געווען באזוכען די קאמפאניס

SANOLITE CHEMICAL CO. CAVALIER CHEMICAL CO.

3623 FT. HAMILTON PKWY. 3901 8th. AVE.

BROOKLYN ,N.Y. 11218

BROOKLYN,N.Y. 11232

און מיר האבען אדורך געקוקט אלע רוי מאטריאל פון וואס
די פראדוקטען ווערען צוזאמען געשטעלט, און עס קומט נישט
אריין אין די פראדוקטען וואס מען ניצט צו וואשען געשיר
קיינ פעטענס אדער ענדליכע שטאף מן החי. זיי ערצייגען די
פאלגענדע פראדוקטען:

Crystal Liquid Detergent

Magic Liquid Detergent Preen Plastic Clean

Silver Dip China Dip

Silver Kleen Rinse It

Preem Rapid - Dri

Jester Liquid Machine Washing Concentrate

Glasswashing Compound

Hand Dishwashing Compound

Chlorinated Machine Dishwashing Compound

Dishwashing Compound (Machine)

Pot And Pan Cleaner

G-R Germicidal Rinse

מהמתרחש בעולם הכשרות

אגודת ישראל באמיט זיך א סוף צו מאכען צום כשרות-
שווינדעל מיט "חלה" .

א ווענדונג צו באשיצען די יודישע באפעלקערונג געגען
פארפירט ווערען מיט דעם שווינדלערישען נאמען פון
" חלה" מיט וועלכען עס ווערין באצייכענט ברויט -
פראדוקטען געמישט מיט אייער, טראץ דעם וואס זיי
זענען טריפה, איז געמאכט געווארען דורך א פורשטייער
פון אגודת ישראל ביי א פארהער אין אלבאני, פון ניו-
יארק סטעיט דעפארטמענט פון "אגריקולטאר און מארקעטונג"
די דערמאנטע אגענטור האט לעצטען חודש באהאנדעלט
א נייע רעגולאציע, וואס זאל פארפליכטען, אז ברויטען
וואס ווערין באצייכענט אלס "חלה" זאלען מוזען זיין
כשר .

ד"ר ברוך פרישמאן, וויצע פארזיצער פון דער לעגיסלא-
טיווער קאמיטע פון אגודת ישראל, האט געבעטען דעם
אגריקולטור-דעפארטמענט אויס צו ברייטערען די פאר-
געשלאגענע רעגולאציע וועגען כשרות פון חלות, אז זי
זאל קלאהר פעסטשטעלען אז ניט נאר דארפען די אנט-
האלטענע פראדוקטען פון דער חלה זיין כשר, נאר אז
אויך אלע כלים זאלען זיין כשר. דער אגודה פארשטייער
האט אנגעוויזען אז בכדי די רעגולאציע זאל זיין
עפעקטיוו און עלימינירען דעם שווינדעל מיט "חלה"
דארף דאס געזען אויך פארבאטען דאס באקען חלות אין
כלים, וואס ווערען גענוצט פאר ניט כשר'ע ברויטען,
ווייל דערמיט ווערט די חלה אויך טריפה. ביי דעם
פארהער אין אלבאני האט א רעגירונגס-פארשטייער
באוויזען פאר דער קאמיסיע אן א.ג. "חלה" וואס איז
געבאקען געווארען מיט חזיר-פעטס. די נייע רעגולאציע
וועט עס פון איצט אהן פארמיידען .
די אגודת ישראל האט ווארים געלויבט דעם אגרי-קולטור
דעפארטמענט פון סטעיט ניו-יארק פאר זיינע באמייאונגען
צו באשיצען די אומוויסענדע קאסטימער פון שווינדעל
באזונדערס ווען דאס באריערט זיינע רעליגיעזע פרינ-
ציפען, און דערקלערט אז דאס אנערקענען פון דער ניו-
יארק סטעיט רעגירונג, אז די באצייכענונג "חלה" מיינט
א כשר'ע פראדוקט, ווען אפילו דער לעיבעל אויפן
פראדוקט זאגט ניט אז ס'איז כשר, איז א וויכטיגער
שריט אין באשיצען די רעליגיעזע אידישע קאסטימער פון
שווינדעל (דאס אידישע ווארט-תשרי תשל"ה)

*****

עייך אנווייזונגען צו פעסטשטעלונג אות ו'

א מעשה גיב א הכשר

איהר מעגט הערן אזא מעשה וואס האט פא-
סירט דא לעצטנס. דערצעהלט האט עס מיר דער
וואס איז געוועהן פארמישט אין די מעשה.
הבנן, דער איד, מיין פריינד, וואס באמערקט
ווי א איד געהט אפט אריין אין א געוויסן רעס-
טוראנט און עסט דארטן א פוישטיק אדער
א מיטאג. בעצם האט געהאט דער רעסטוראנט
א „הכשר“, אבער ווי באוואוסט איז א „הכשר“
נאך נישט דאס לעצטע ווארט, עס איז נאר
א טייל. דאס ערשטע איז די פערזענליכע באקא-
נטשאפט, ווען דו קענסט דעם בעל-הבית וואס
פירט דעם רעסטוראנט און דו ביזט איבערצייגט
אז ער איז א ירא-שמים, און איז גענוג קלוג
נישט פארנארט צו ווערן צו די גאס און די
מציאות פון גאס — ערשט דאן קענסטו זיך
פארלאזן אויף דעם „הכשר“ וואס יענער
פארמאגט.

אלוא, דער איד געהט פון צייט צו צייט אין
דעם רעסטוראנט צום וואונדער פון מיין פריינד.
אין א טאג מערקט ער ווי נאך א איד געהט
דארטן, איז עס אויך געוועהן א וואונדער ביי
מיין דערצעהלער. ביידע ירא-שמים און ווי
קומט עס זיי זאלן עסן אין אזא ארט ?
און פאר וואס האט ער זיי עס טאקע נישט
געזאגט ? — איז דער ערצעהלער ווייזט אויס
א שוואכער אין כאראקטער, צוויי אנשטענדיגע
אידן, איז איהם שווער געוועהן זיי צו זאגן ...
אבער ענדליך האט זיך געמאכט א געלע-
גנהייט און איינער פון די צוויי וואס געמאכט
עפעס א שמועס מיט מיין פריינד מכת כשרות,
האט ער שוין ארויפגעצויגן דעם שמועס וועגן
דעם רעסטוראנט און אריינגעווארפן פאקטן
וואס צייגן אז עס איז נישט אזוי אין ארדענונג...
וואס רעדט איהר ? — האט זיך יענער גאר
אנגעכאפט דערזיף — איך בין דארטן א אפט-
רער גאסט.

ווי קומט עס טאקע צו אייך ? פאר וואס האט
איהר זיך נישט מתבונן געוועהן פריער און זיך

נישט נאכגעפרעגט ווען איהר קויפט
ביים סוחר, אינטרעסירט איהר זיך צו מען קען
איהם גלייבן און צו ער נארט נישט אפ, און דאן
פאסירט אז נאך אלע פרגעגענישן פאלט מען אריין
מיט א „מציאה“ וואס איהר ווילט פטור ווערן
פון דעם דערנאך — איז דאך א ודאי ביי א ענין
פון כשרות; וויפיל דארף מען חוקר-חזרש זיין
בעפאר מען געהט אריין נעמען אין מויל אויב
עס איז וואונדערט פראצענט אין ארדענונג ?
אויף די אלע פראגן האט ער גענומען שטאמלען
און געזאגט ענדליך: איך וועל דיר זאגן דעם
אמת אז איך האב געוועהן ווי איינער א וואוילער
איד קומט דארטן אפטער, בין איך זיכער געוועהן
אז יענער האט זיך מסתמא אינטרעסירט און
איבערצייגט געווארן אז, דער רעסטוראנט איז
אין בעסטן ארדענונג ...

— איהר ווייסט נישט פון דעם כלל אז נישט
אלע „וואוילע“ אידן זענען אויך „קלוגע“ און
אז צו זיין א ירא-שמים בתכלית דארף מען
זיין אויך קלוג, ווי די חז"ל זאגן „ערים
ביראה“, קלוג אין יראת-שמים, מען דארף אליין
פארשטיין, און זיך נישט פארלאזן אויף יענעם,
וועמען איהר האט אפילו נישט געפרעגט אויב
ער האט זיך יא אינטרעסירט...
ביי מיר איז עס אבער יא גענוג אויב יענער
געהט דארטן, און לאזט מיר אפ — האט זיך דער

דער ארויסגעדערהט געוועזן...
דאס האט איהם, מיין פריינד, שוין אביסל
אויפגערעגט, און ער האט שוין געפרעגט דרייט
ביים צווייטען איד מכת דאס עסן אין דעם רעס-
טוראנט.

און דאס האט זיך ארויסגעוויזן א אינטראסא-
נטע בילד: איין איד פארלאזט זיך אויפן אנדערן...
דער זאגט אז יענער עסט דארטן, און יענער זאגט
אז דער עסט דארטן...

ענדליך האט מיין פריינד זיי ביידן צוזאמעג-
שטעלט און דער בשותפותדיגער טעות האט זיך
ארויסגעוויזן צווישן ביידן און זיי האבן אויפג-
עהערט צו באזוכן אין יענעם ארט.

ווי ווייט מען דארף פארויכטיג זיין אין דעם
פרט פון כשרות !

זהירות אין כשרות

י. מנחם

עס דוכט זיך א קלייניקייט. אבער דאס ריהרט אן אין איסורי תורה. דא רעדט זיך פון לאווין וואס זענען נישט גרינגער פון אנדערע עבירות ווי חילול שבת און עסן חזיר. לעצטנס געפינט מען אין די ציבאלעס (דווקא די טרוקענע) אזעלכע קלייניקע שווארצע פליגאלאך, וועלכע געפינען זיך צווישן די שיכטן פון די ציבאלאך, און מען דארף עס צונעמען יעדן איינע בעזונדער און גרונדליך באטראכטן.

דוכט מיר אז עס איז א געוואלדיגע מעשה און דאך איז דער עולם קאלט דערצו. בעזונדער האב איך עס באמערקט ביי די טעודות פון די שמחות.

איז פריער געוועהן א גערודער (און ס'איז נאך היינט אויך) מיט די לונגען פון די עופות און עד היום הזה קען מען טרעפן יעדן דאנער-שטיג ביי די מורה-הוראות גרויסע און קליינע מיט די הינערשע לונגען אין די הענד און ווארטן אויף זייער פסק. אנדערע, "מבינים" פרעגן בלויז אויף די וואס ווערט ערוועקט א שאלה, אנדערע פרעגן אויף אלע לונגען, ווייל זיי קענען נישט באשטימען צו איז דאס א געזונטע צו א קראנקע. על כל פנים, עס איז אזא פראגע וואס האט שוין אריינגעדרינגען אין וויסן פון די מענער און די עקיות-הבית און מען טהוט אכטונג מער-ווייניגער.

האט עס שוין געברענגט א ערוועקונג ביי פיהל מענטשן נישט צו עסן ביי די גרויסע שמחות און סעודות ביז זיי איז נישט קלאר צו עס איז "על טהרת הכשרות למהדרין", נישט נאר דורכן סטעמפל פון די רבנים, נאר טאקע אויב עס איז געוויזן געווארן די לונגען און אנדערע פראגן צום מורה-הוראה, און ווער איז יענער און ווער איז בכלל דער אחראי אויף די סעודה, און ווער זיינע צוהעלפער.

ביי אנדערע איז שוין געווארן אזוי שטרענג דער ענין אז זיי ווילן נישט חוקר-ודורש זיין, זיי ווילן נישט פארשעמען קיינעם, און פארמיידן זיך צו עסן ביי די גרויסע סעודות ווען זיי זענען נישט פארזיכערט אויב עס קלאפט אלעס אזוי גוט ווי ביי זיי אין שטוב וואס די בעלת-הבית פרעגט גענוי וועגן זאלצן פלייש, וועגן אפגיסן, און באטראכט רוהיג אלעס וואס קומט פאר. עסן זיי פיש און פארשפארן אלע פראגן. דערצעהלט מיר אבער א איד פון א סעודה וואו מען האט געגעסן פיש. האט ער געפרעגט דעם קעכער: ווי אזוי האסטו זיך א עצה גע-געבן מיט די ציבאלע וואס דו האסט אריינגע-טהון אין די פיש וואס איבער צוויי הונדערט מענטשן עסן דא?—רופט זיך אן יענער קעכער: זארג נישט פאר מיר, עס איז אלעס אראבישע, איך ווייס אויך פון שמיטה! זאגט איהם יענער: איך מיינ וועגן די פליגאלאך וואס געפינען זיך אין די ציבאלע.

שטעלט אן יענער א פאר אויגן און זאגט: פראווע נישט קיין צדקות אין א זאך וואס דו ווייסט נישט, טראכט נישט אויס קיין נייע חומרות און פארדריי נישט קיין קאפ... יענער געהט נישט אריין אין וויכוחים מיט איהם, נאר כאפט א ציבאלע פון קיך עפנט עס און ווייזט עס דעם קעכער ווי עס ליגן דארטן פליגאלאך. נאכער כאפט ער נאך א פאר ציבאל-לאך און ביי 80 פראצענט אין געוועהן פליגאל-לאך, וואס מען וואלט געקענט ריין מאכן, נאר עס וואלט געקאסט נאך א צוויי-דריי שעה, נו, איז עס נישט כדאי אז 200 אידן זאל זיך נישט אנעסן מיט א איסור?

דער קעכער נעמט שטאמלען ביז ער זאגט ארויס: וואס קען עס שאדן, עס ווערט בטל ברוב...?

כשרות...

על כל פנים, איך וייל נישט מער ווי מעורר זיין דעם קהל גאר שטרענג אכטונג געבן אויף דעם פרט. עס קען זיין אז די פליגאלאך איז א צייטווייליגע צרה צוליבן וועטער אדער פאר- זיאוונג-באדינגונגען. אבער מען דארף שטעהן אויפן וואך, אזוי ווי מען גיט אכטונג אויף די "חסה" און אנדערע אידן עסן עס נישט א גאנץ יאהר ווייל זיי האבן נישט קיין געדולד צו קלייבן יעדן שטיקל פון א חשש ווערימל, קוים וואס זיי גיבן זיך אפ דערמיט ערב פסח מיט א כוית — אזוי דארף מען שוין אכטונג געבן אויף די טרוקענע ציבאלעס. ביי לונגען לפחות לויפט מען פרעגן דעם רב, און ווען איינער האט מורא פרעגט ער שטענדיג דעם רב, אנדערש עסט ער נישט. אבער ביי די ציבאלעס איז נישט שייך צו פרעגן. דא דארף מען אכטונג געבן און רייניגן יעדן שיכט בעוונדער.

דא זאגט איהם דער איד: עט רעדט נישט אין דיר דער פרומער איד, נאר דער געשעפטס- מאן! האסטו דען שוין דורכגעטון דעם דין, און געפרעגט א רב און יענער האט דיר געזאגט אז עס ווערט בטל ברוב כאטש עס רעדט זיך פון גאנצע פליגאלאך? אדער דו זאגט עס כדי זיך צו פארענטפערן? אויב דו פארמאגסט אין דיר יראת שמים, און דו ווילסט נישט פאר- שעמט ווערן אויף יענער וועלט — נעם אן די בושא אויף דער וועלט און רוף אויס אז מען טאר נישט עסן די פיש ווייל מען האט נישט אכטונג געגעבן אויף די ציבאלאך! וועט דיר פעהלן 100 פונט פאר די ארבעט — איז עס נישט כדאי, אידן זאלן נישט עובר זיין א איסור דאורייתא צוליב דיין נישט-וויסן?

למעשה, האט מען שוין אויפגעגעסן די פיש, און מסתמא האבן א סך געטראכט ביי זיך: א דאי עסט מען פיש און נישט קיין עוף צוליב

(דאס אידישע ליכט ז' אדר תשל"ד)

דם בעין שנמצא אחר המליחה

אם מצא על הבשר דם בעין אחר המליחה, צריך לקלף באותו מקום מעט מן הבשר
(ח"א כלל ל"א אות ג' ו"ע כלל כ"ט סעיף י"ט)

ביי אסאך טשיקענס בלייבט איבער ביים שפיץ פון גארגעל פארגליווערט בלוט (נצרך הדם) דארף יעדער געווארענט זיין אויסצושניידען דעם פלאץ (צרירות הדם) פארען קאכען.
(יו"ד ח"א סי' ס"ז סעיף ד')

להסיר מכשרל

לצערנו נמצא אהמול קמח מהשנה השביעית במאפית"כתר" והוטררה ההשגחה.

הועדה לעניני שמיטה בתל אביב
(המודיע יום ג' פ' לך תשל"ה)

לכבוד עורכי אידישער שטראל ירושלים
אבקשכם לעורר את מרנן ורבנן לדבר נחוץ. כי המלח הנמכר בחניות הוא או גס או דק, אלה כאלה אינם ראויים להכשיר בהם את הבשר כמבואר בפוסקים וכנהוג, לכן יש להעיר ליצרני המלח בעתלית או במקום אחר ולהראות מידת המלח הממוצע שראוי להכשיר בו הבשר. כל הזמן הי' המלח בדיוק ורק בזמן האחרון יוצא גס ביותר, ותמיהני מדוע שתקי רבנן.
(אידישע ליכט-פ' נח תשל"ה)

כס"ד

באהאנדלונגעןויטאמינים

הנה רציתי לעורר כאן אודות ויטאמינים שרבים נוהגים בו
 היתר על לא דבר, ומתירין לעצמן לאכול אותם באיזה
 אופן שיהי' ובאיזה אופן שיהי', יש אומרים שאוכלים רק
 נאסור, ואומרים שאין בזה שום חשש, ויש שאוכלים רק מכמיא
 ואומרים שע"ז אין שום חשש שהם רק תמצית מן אבנים או עפר
 וברזל וכדומה, וביין נמצא שהכל מותר, שיש מתירים זה, ויש
 מתירים זה, ויש דתפסו הקילות של שני המתירים, והכל כשר
 וישר. והנה רציתי להעמידך על הדבר, דאפשר שהיסודות הם
 יהיו לפעמים כשר, אבל עוד יש דבר ששכחו לגמרי והוא דבר
 המעמיד את הכל, וזה שיין ממש בכל הוויטאמינים, שמשימים
 שומן של אנימל אויל שידביק כל הכדור, דהיינו שהוויטאמינים
 נעשו מהרבה חלקים והשומן מדבקו וזה הוא בכל הוויטאמינים
 באין יוצא מן הכלל, והשומן הוא מן איימאל אויל, (נו"ט)
 ע"כ כל מי שיראת ה'נוגע בלבבו ירחק עצמו מזה, ובפרט
 שכבר מצוי היום ב"ה ויטאמינים בהכשר, בודאי שצריך להרחיק
 עצמו מאכילת איסור, ובאלו שאין מהם כשר צריך לעשות שאלת
 חכם איזה יקח ובאיזה אופן יהי' אופן בליעתן וזה רק
 למי שצוה לו הרופא, או שהוא הלש ביותר,
 והנה לדעתי השפל עוד צריך זה הלוקחו משום בריאות
 לשום לפניו דברי הרמב"ם בספר המדע פ"ד וז"ל הואיל והיות
 הגוף בריא ושלם מדרכי השם הוא, לפיכך צריך להרחיק עצמו
 מדברים המאבדים את הגוף עכ"ל ע"כ מאוד צריכים להיות בקי
 בפרקים אלו שלא יבוא לידי חולת הגוף ובפרט שע"ז צריך
 לבוא לידי אכילת איסור שכלת הרפואות חש בהם תערובות
 איסור ע"כ מה מאוד יש לעיין הרבה בהרמב"ם בהלכות (רפואת
 הנפש והגוף) ולהתנהג כדרכו שע"ז ינצל מחולאים בהטחת
 הרמב"ם, וב"ה יש הרבה שהלכו בעקבותיו והם דשנים ורעננים
 ואינם צריכים לשום רפואה וויטאמינים, ע"כ אחי בדרך אתם
 תלך וטוב לך

מאח משה פעלדמאן
 מחברי וועד הפועל

נא לברר!!!

... יש בית חרושת ידוע שהבעה"ב בעצמו (איש חרדי)

הודיע שמכשירו רב מפורסם שליט"א אף פעם לא בא לראות האיך מייצרים המאכלים...

זלמן משה לעוויטין

העורך _____ נברר! ובאם לא יתוקן נפרסם שמם בל"נ.

...שמענו שיש בית חרושת חרדי שבאם אין להם די צורך מהתוצרת, לוקחים מבית חרושת שני ומענה בפיהם שבררו שגם ביח"ר השני אין עליה שום חשש ובכך אם אין נפק"מ למה לנו לשלם שני דאלער יותר? עי' אהבת חסד להתפץ הייט פרק ה' סי' ז' ועי' בנתיב החסד ס"ק י"ב שכתבו שכוונת השו"ה הרמ"א סי' יו"ד הוא דוקא אם הדבר נוגע לדבר מיעוט... וא"כ בבקשה לברר תוצרת השני'.... תרי מבני הכולל בית מדרש עליון מאנסי נ"י.

...מה מהני גיעול באלומיניום, הלא צריך ליבון מחשש סיכת טריפה?

הרב משה מנדל וויזניץ-מאנסי

...שמעתי שיש חשש על כמה "בעיקינג פאדער".

הרב יוסף יהושע העשיל בלום

בן הרב מקאשוי שליט"א

...יש הרבה מאכלים שנכתבים (ⓐ) עליהם האם כוונתו על הכשר?... הרב מיכל הערץ פראנק

העורך _____ (ⓑ) זהו רק תיו מסחרי, אות סמל שתעשיית מאכל או משקה זו וגם שם המזון, נרשם אצל הממשלה ויש בו משום איסור השגת גבול הן בשמו והן בעשייתו מסעם המדינה. אין כוונתו על שום הכשר וח"ו לטעות בו..

...בקונטרס ג' מצריך "כשר"ן אלומיניום, האיך נבלע האיסור ע"י עירו או לא, נ"מ אי צריכים הגעלה ממש או סגי בעירו מכלי ראשון... הרב יוסף יצחק ראזענפעלד

...שמענו שמגדלי הדבורים מושחים את חלות השעווה, (הבתים שהדבורים אוספים לתוכו הדבש) בשפיריטוס, וא"כ יש בו חשש חמץ... כוונתם, שהדבורים יעשו יותר דבש.

הרב משה דוב בעק

...ובהפעסטטעלונגען ירחון ג', משמע"דביעטש נאט" שיש עליהם ה (ⓐ) אפשר לסמוך עליהם.

הרב משה באום

העורך _____ במדור "פעסטטעלונגען נדפס רק המציאות הן מציאות חיבי, הן מציאות שלילית או תלוי, כוונתנו היה לפרסם שיש "בביעטש נאט" הרבה מאכלים שאין להם ה (ⓐ), זהו דבר ברור, אבל אין לדייק בדבר שלא ביררנו עדיין, אם אפשר לסמוך או אם יש עליו חשש ודאי היינו כותבים בבירור ולא בחידות.

א בקשה פון מערכת וועד הכשרות

- כדי מיר זאלען קענען אן גיין מיט אונזער הייליגער ארבעט זענען מיר שטארק גענויטיגט אין די פאלגענדע זאכען וואס מיר וועלן דא שרייבען,
- (א) מיר נויטיגען זיך אין הילף פון יונגע לייט וואס האבען קארס כדי עס זאל אונז נישט קאסטען די גרויסע אוי-סגאבען וואס איז זייער שווער נאך צו קומען,
- (ב) מיר נויטיגען זיך אין עסקנים וואס זענען אינטערעסירט גיין נאך קוקען אין קאמפאניס ווייל יעדע זאך ווערט געט-אהן דורך 3 אנשים תלמידי חכמים,
- (ג) מיר נויטיגען זיך אין יונגע לייט וואס ווילען צו העלפן די פיזישע ארבעט ארויס צו שיקען פאר טויזענטער יודען דעם מדריך הכשרות,
- (ד) מיר בעטען דעם גרויסען ציבור וואס פארשטייען דאס גרויסע ענין פון אונזער ארבעט זאלען אונז צו העלפען דורך שאפען יעדער איינער חאטש 5 מעמבערס ווייל מיר ווי-לען נישט בעטען קיין געלט ביים עולם,
- (ה) אויך נויטיגען מיר זיך אין יונגע לייט וואס זענען וויליג צו זיין בייהילפיג אפאהר שעה אוואך און פארשי-דענע ארבעטען,
- (ו) אזוי וויא אלעמען איז באקאנט דע הויכע פרייזען פון פאפיר אין דרוקען. על כן בעטען מיר בכל לשון של בקשה אז מען זאל נישט ווארטען אויף דערמאנונגען נעמט שוין א פעדער אין די האנט אין שטעלט אויס א טשעק פון \$4 אין שיקט עס אריין, עס דארט אין גאנצען 3 מינוט - און מיט דעם וועט איהר העלפען מיר זאלען קענען אן גיין מיט די הייליגע ארבעט,
- (ז) די פעסטשעלונגען איז נאר חל ביז 2 חדשים ווייל נאך דעם איז מעגליך צו טוישען די אינגרידיענס, על כן זאל יעדער פארזיכטיג זיין און נעקסטון ירחון נאך צו קוקען אויב עס נישט דא קיין ענדערונגען,
- (ח) די וואס באקומען דעם ירחון אין ענפערען נישט האלטען מיר אז ער איז נישט אונטערעסירט מעהר און עניני כשרות ע"כ וועלען מיר ווייטער נישט שיקען פאר די נאר פאר אונזערע מעמבערס, און די וואס האבען נאך קיינמאל נישט באקומען,
- (ט) מיר בעטען דעם עולם מען זאל פינקטליך שרייבען דעם נאמען-אדרעס-זיפפ קאויט-מען זאל זיי קענען ליינען.
- (י) אויב מען מופט זיך בעטען מיר מען זאל אונז באלד צו וויסען טאן . ותודה למפרע .

ו ו י כ ט י ג ע מ ו ד ע ה פ א ר
מאנרא - מאנסי - סקווערער - איינווינער א.ד.ג.

דאס פארען אויף לאנגע וועגען יעדען טאג
וואס קען מען טוהען שעהן לאנג יעדען טאג פארענדיג אויף דיא
וועגען? איהר האט יעצט די בעסטע געלעגענהייט זיך אייך צו
קויפען דעם בארומטען סעס

חם לישראל

אין 54 בענדער יעדע פרשה א באזונדערער באנד

מיט אלע ספרשים אויף נברי טיימש, תנ"ך, משניות, גמרא, מוסר, הלכה, אלעס
איבערזעצט אויף א לייכטע אידישע שפראך, מיט שיינע, ליכטיגע
און קלארע אותיות

ברי גו קענען פראגען מיט זיך און משלים זיין יעדען פאג דעם חם לישראל

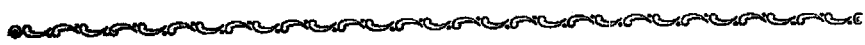
כל תורתנו הממששת והכלה ברוחה, וכן כל השינויים שהיוסים הקדמים, תוקם.
מיט בעת על הגיר הכי משוכח

הקריאה בו קלה לעינים

ספעשיל הנוזה פאר בחורים און כולל יונגעליים
אויך א ספעשיל הנוזה פאר בתי מדרשים

* * *

יוסעל...!!! מיט וואס ברענגסטו אן עטליכע שעה יעדען טאג
פארענדיג אין אהיים קומענדיג פון די ארבעט?
יאנקעל...!!! ב"ה איך ברענג נישט אן קיין ליידיגע מינוט,
איך לערען א דורך יעדען טאג דעם חם לישראל וואס
איז געדריקט אין א פאקעט סייז...עס איז ממש א
פארגעניגען שיינע ליכטיגע אוחיות אין מיט ע"ס .
יוסעל...!!! וויא קען מען דאס באקומען עס איז דאך אפלאך...
יאנקעל...!!! עס איז פשוט זייער לייכט !!! מאכט אייך טלפון
קאהל 384-5055 געדענקט 384-5055 באקומט איהר דאס
דערליווערט אהיים אין דעם זעלבען טאג אן קיין שום
דאגות אין עס קאסט אייך גארנישט מעהר ...

רפואה דראג סטאר

כתבי יד עתיקים
המעונין בכחב יד של
הצה"ק ר' הלל ל"ש
מקאלאמאיע על חכמת
הקבלה יפנה אל
התלפון 384-5055

עס איז דא ביי אונז צו נאקומען אלע מעדיצינען,
קוסמעטיקס, "העלד פוד", נאטירלעכע ווייטעמינס,
און אלע כשר'ע חייטאמינים
טלפון: 387-0021
— פרי דעליוועריס —

תצלח רופם: 3871750

בני ישראל

משכן

CHASSIDIC AND ORTHODOX

JEWISH FAMILY SERVICES

MISHKON B'NAI YISROEL, INC.

Child Caring Agency

FOSTER HOMES WANTED

חסידישע און ארטאדאקסישע אידישע פאסטער דיימע ווערען
דרינגענד געזוכט.

רופט „משכן“ 6570-851, 8811-771, 5298-756
אדער שרייבט 1481 — 58 טע סטריט, ברוקלין, נ. י.

מייסטער בת שבע מנדל

קרובים קענען האלפן די משפחה צוזאמען

אויב איר האט א קרוב מיט א קינד וואס קען נישט געהאלטן ווערן אין דער
היים, קענט איר זיין א פאסטער-מוטער פארן קינד און קריגן גוט באצאלט

די מיטגלידער פון משכן נטעף זענען העכסט קואליפיצירטע פראפעסיאנעלע פאמילייס. און
צוזאמען מיטן בארד און דירעקטארס, זענען שומרי תורה און יראי שמים.

BUILDING FUND CAMPAIGN FOR THE GIRLS RESIDENCE

Buy a Brick Today and Build a Future for a Jewish Child

— מיר נויטיקן זיך אין פאנדען פאר דער מיידעלשער רעזידענץ געביידע.
— עפענט אייער הארץ און אייער האנט, אז מיר זאלען קענען עפענען די טירן פון משכן!
— שיקט אייער ברייטהארציגע ביישמייערונג איצט, האט א חלק אין דער גרויסער מצוה!
פאר רעפערענצען, אפליקאציעס און אינפארמאציע, ביטע רופט: 851-6570 (212) אדער שרייבט צו:

MISHKON B'NAI YISROEL, Inc.
1481 — 58th St., Brooklyn, N. Y. 11219
מרת בת שבע מאנדעל, גרינדערין
אינדארטירט פון:

הרב ר' משה מיינשטיין הרב ר' משה ביק
הרב ר' משה שטערן, דעברייניער רב

Mishkon is a non-profit tax exempt Organ.
Endorsed by the Union of Orthodox Rabbis
of the United States & Canada.

Yes, I want to buy a brick for the
Building of MISHKON and I am en-
closing my donation in the amount
of \$18.00

Name .....

Address .....

City .....

רפואה דראג סטאר

כתבי יד עתיקים

המעוניין בכחב יד של
הצה"ק ר' הלל ל"ש
מקאלאמאיע על חכמת
הקבלה יפנה אל
התלפון 384-5055

עם איז דאָ ביי אונז צו באַקומען אַלע מעדיצינען,
קוסמעטיקס, "העלד פּוּר", נאַטירלעכע ווייטעמינס,
און אַלע כּשר'ע וויטאַמינים
טלפון: 387-0021
— פּרי דעליוועריס —

הצ'לה רופמ: 387-1750

מודעה חשובה

עס איז נאך דא צו באקומען דאס ספר
דת משה ויהודית אויף עניני צניעות
פאה נכרית. במספר מצומצם.

מחיר הספר \$2

P. O. BOX 306
BROOKLYN, N. Y. 11211

Published by the
VAAD HAKASHRUS

קרעט און קבורה
אין ארץ ישראל

ארץ החיים
"הר היותים"
"הר מנוחות"
אן אנדערע בתי עלמין
הברה קדישא חסידים
המאזרחות בירושלים
MAALIN BAKODESH
SOCIETY
26 CANAL STREET
NEW YORK, N. Y. 10002
DAY AND NITE
212 233-7878
IN CANADA:
MONTREAL 273-3211
אליעזר יודא גיבס, מנהל

- ליינט און פארשפרייט דעם מדריך הכשרות
- פאר אדווערטייזמענט רופט: 232-3100 פון 9 ביז 10:30 אין אונט
- מיר נעמען גישט אן קיין אדווערטייזמענט אויף א זאך וואס דארף
- האבן א הכשר
- די שענסטע מתנה — שיקט אריין א אפליקיישן פאר נאענטע

SATISFACTION GUARANTEED — FAST, DEPENDABLE SERVICE

אליעזר יודא גיבס

COMPLETE **RUBBER STAMP** SERVICE

זיגלעך צי ביליגע פרייזען

יודיש אדער ענגליש

די פסט

387-1720

סטאפ!

STOP!

צו באקומען דיא נייע אויסגאבע 20 בענדער אין ליכט פון תורה געשריבען אין א לייכט אידישע שפראך. ענטהאלט 1900 זייטען לייען מאטריאל, וואונדערליכע עהרצעהלונגען, מעשיות פון צדיקים, משלים, וויסענשאפטליכע ידיעות, פון מאמרי חז"ל אין ש"ס מדרשים וכו'. בהסכמת הגה"צ משארמאש שליט"א ועוד.

אן אוצר פון טייערע ספרי מוסר מעשיות און משלים אויף אידיש. — יעצט איז די צייט פארשאפט אייך דעם אוצר אין אייער שמוכ. גיט דאס פאר דעם בני בית און קינדערלעך אין וועלען זיך דערמיט דערקוויקען און אנזאפען מיט וראת שמים און אמונה, און דורכדעם וועט איר פארמידען זיי פון צו לייענען אנדערע נישט כשר'ע מאטעריאל הי"ו. — די אלע ספרים זענען טיין געדרוקט און געבונדען און דרייצן ווערען זיי פארקויפט פאר ביידיגע פרייען, אז אייערער זאל קענען צוקויפען דערצו.

1. ספר נפלאות הוזהר, מעשיות ארויסגענומען פון זוהר הקדוש, אין לשון הקודש אויך אין אידיש, 144 עמודים.
2. ספר קיצור מנורת המאור, וקיצור ראשית הכמה, אין א לייכטע אידישע שפראך, דברי מוסר און פיל משלים און מעשיות פון מדרשים, ש"ס, ירושלמי, וזהר הקדוש, 208 עמודים.
3. ספר עין היים, קיצור של"ה הקדוש אין אידיש, מוסר און משלים און מעשיות פון מאמרי חז"ל, הלכות און דינים, וואס דער הייליגער של"ה הקדוש האט מסדר געווען, 168 עמודים.
4. ספר ארחות צדיקים אין אידיש, התעוררות מוסר, איבער געוועזען פון הייליגן ספר ארחות צדיקים, אויך פיל משלים און מעשיות בדרך מוסר, 64 עמודים.
5. ספר אור עולם, וואונדערליכע מעשיות פון הייליגן צדיק ר' אורי סטרעליסקער זל"ה זי"ע, 48 עמודים.
6. ספר שיה, א פירוש אויף אבינו מלכנו אין אידיש, יעדער הרז מיט א באזונדער משל בדרך מוסר. דאס ספר איז אויסגעקווענליך מערר דעם לייענער, 100 עמודים.
7. עשרת זקנים, מעשיות נפלאים פון הייליגע צדיקים, תלמודי בעש"ט הק' און אידיש.
8. אוהל נפתלי, מעשיות אין אידיש פון הייליגען ראפשיצער צדיק זי"ע.
9. מעשה אבות אויף פרקי אבות אין אידיש, טייגע פשטים און פיל מעשיות און משלים פון מדרשים און גמרא, 124 עמודים.
10. ספר הברית אין אידיש, איבערגעזעצט פון אריגינעלען ספר הברית, ערקלערט די נאמער פון ערד און ימים, לענדער און לעבעדיגע באטעפענישען, מיט פיל התעוררות מוסר, 160 עמודים.
11. שיה יצחק פון רבי יצחק האמבורגער ז"ל, מוסר און מעשיות, ארויסגענומען פון פלא יועין און אנדערע ספרי מוסר, 110 עמודים.
12. ספר יצחק א פירוש אויף פיל תפלות מיט משלים און מוסר פון מדרשים און סאמרי חז"ל, 40 עמודים.
13. תם וישר, איבערגעזעצט פון ספר הישר, אלע געטעענישען פון בריאת העולם ביו ספר יהושע, 84 עמודים.
14. נפלאות הצדיקים, מעשיות פון צדיקים.
15. נפלאות הכעל שם טוב, מעשיות פון הייליגען כעל שם טוב און זיינע תלמידים.
16. עשרת הצדיקים, מעשיות פון פיל צדיקים.
17. עשרת מנחם, פון הייליגען צדיק ר' סטענעלי מרימינוב זי"ע.
18. צדקת הצדיקים, זייער טייגע מעשיות פון צדיקים.
19. שיחות היים, 64 עמודים.
20. נפלאות השם, וואונדערליכע מעשיות פון השגחה פרסית.

• מיר האבען נור א באגרעניצטע צאלל סעט'ס נאך צו פארקויפען. זייט פון דיא ערשטע, שיקט באלד אייער באשטעלונג, ווי לאנג עס

איז נאך צו באקומען. קאלט אן דעם נומער 384-5055

מיר דעליווערן אהיים

סטאפ!

STOP!

צו באקומען דיא נייג אויסגאבע 20 בענדער "אין ליכט פון תורה" געשריבען אין א ליכט אידישע שפראך, ענטהאלט 1900 זייטען ליינען מאטריאל, וואונדערליכע עהרצהעלונגען, מעשיות פון צדיקים, משלים, וויסענשאפטליכע ידיעות, פון מאמרי חז"ל אין ש"ס מדרשים וכו', בהכמת הגה"צ משארמאש שליט"א ועוד.

אן אוצר פון טייערע ספרי מוסר מעשיות און משלים אויף אידיש. — יעצט איז די צייט פארשאפט אייך דעם אוצר אין אייער שמוע. גיט דאס פאר דעם בני בית און קינדערלעך אין וועלען זיך דערמיט דערקויקען און אנזאפען מיט וראת שמים און אמונה, און דורכדעם וועט איר פארמיידען זיין פון צו ליינען אנדערע נישט כשר'ע מאטריאל ה"ל. — די אלע ספרים זענען שוין געדרוקט און געבונדען און דרייצן ווערען זיי פארקויפט פאר בייזע פרייען, אז אייערער זאל קענען צוקויפן דערצו.

9. בעזשה אבות אויף פרקי אבות אין אידיש, שיינע פשטים און פיל מעשיות און משלים פון מדרשים און גמרא, 124 עמודים. 10. ספר הברית אין אידיש, איבערגעזעצט פון אריגינעלען ספר הברית, ערקלערט די נאפטר פון ערד און ימים, לענדער און לעכעדיגע באשעפענישען, מיט פיל התעוררות מוסר, 160 עמודים. 11. שיח יצחק פון רבי יצחק האסבורנער ז"ל, מוסר און מעשיות, ארויסגענומען פון פלא יועץ און אנדערע ספרי מוסר, 110 עמודים. 12. פחד יצחק א פירוש אויף פיל תפלות מיט משלים און מוסר פון מדרשים און סאמרי חז"ל, 40 עמודים. 13. תם וישר, איבערגעזעצט פון ספר הישר, אלע געשעענישען פון כריאת העולם ביז ספר יהושע, 84 עמודים. 14. נפלאות הצדיקים, מעשיות פון צדיקים. 15. נפלאות הכעל שם טוב, מעשיות פון הייליגען כעל שם טוב און זיינע תלמידים. 16. עשרת הצדיקים, מעשיות פון פיל צדיקים. 17. עשרת מנחם, פון הייליגען צדיק ר' סנדעלי מרימינוב ז"ע. 18. צדקת הצדיקים, זייער שיינע מעשיות פון צדיקים. 19. שיחות חיים, 64 עמודים. 20. נפלאות השם, וואונדערליכע מעשיות פון השגחה פרטית.	1. ספר נפלאות הזוהר, מעשיות ארויסגענומען פון זוהר הקדוש, אין לשון הקודש אויך אין אידיש, 144 עמודים. 2. ספר קיצור מנורת המאור, וקיצור ראשית חכמה, אין א ליכטע אידישע שפראך, דברי מוסר און פיל משלים און מעשיות פון מדרשים, ש"ס, ירושלמי, וזהר הקדוש, 208 עמודים. 3. ספר עץ חיים, קיצור של"ה הקדוש אין אידיש, מוסר און משלים און מעשיות פון סאמרי חז"ל, הלכות און דינים, וואס דער הייליגער של"ה הקדוש האט מסדר געווען, 168 עמודים. 4. ספר ארחות צדיקים אין אידיש, התעוררות מוסר, איבער געזעצט פון הייליגן ספר ארחות צדיקים, אויך פיל משלים און מעשיות בדרך מוסר, 64 עמודים. 5. ספר אור עולם, וואונדערליכע מעשיות פון הייליגן צדיק ר' אורי סטרעליסקער זל"ה ז"ע, 48 עמודים. 6. שפך שיה, א פירוש אויף אבינו מלכנו אין אידיש, יעדער הרז מיט א באזונדער משל בדרך מוסר, דאס ספר איז אויסערגעווענליך סקור דעם ליינער, 100 עמודים. 7. עשרת זקנים, מעשיות נפלאים פון הייליגע צדיקים, תלמידי בעש"ט הק' און אידיש. 8. אוהל נפתלי, מעשיות אין אידיש פון הייליגען ראפשיצער צדיק ז"ע.

• מיר האבען נור א באגרעניצטע צאלל סעט'ס נאך צו פארקויפן. זייט פון דיא ערשטע, שיקט באלד אייער באשטעלונג, ווי לאנג עס

איז נאך צו באקומען. קאלט אן דעם נומער 384-5055

מיר דעליווערן אהיים

בשורת ספר חדש מאוד נעלה

הגני להודיע כי ת"ל הופיע

ספר נפש ישעי'

בשני חלקים

על מאכלות אסורות, אוצר גדול של דיונים, שו"ט ומאמרים

כולל 552 עמודים בגודל 6x9

בחלק הראשון ובו ל"ח פרקים, שלקטתי בעזר צורי וגואלי מדברי חז"ל בש"ס בבלי וירושלמי, מדרשים, זוה"ק, תיקונים וספרי הראשונים וכו', ודבריהם הק' חוצבים בלהבות אש, מלהיבים נפש האדם לשמור מאוד, לברוח ולהסתלק אפילו מן הספק. נדפסו בו גם תמונות וציורים של הדברים הצריכים בדיקה מתולעים ומילכן וכו', ותמונות של הרבה מיני דגים שאסורים לאכלם, והוספתי בו הרבה סיפורי מעשיות מצדיקים הק', איך שהתירו בקדושת המאכלות, והחל כח הרגשתם אצ"י ע"ד שהוזהו כה חכם וכו'. ג"כ הבאתי בו תשובה ארוכה מרבן של כל בני הגולה כ"ק מרן אדמו"ר מסאטמאר שליט"א. בענין שעכשיו אשתני הרבה לגריעותא בזופים ותחבולות, והקונים נכשלים הרבה לקנות דברים שהם בלי השגחה עד כדי כך שנעשה להם היתר וקשה להפרישם מהרגילות, ורוב ההכשרים הסומכים על המשגיחים עלולים למכשולות גדולות אשר בעלי הפאבריקען יוכלו להטעותם שלא ידעו מאומה בין ימינם לשמאלם ולא רבים יחכמו להבין תחבולות התגרים ומעשה המכונות והפאבריקען וכו'.

בחלק השני ח' פרקים, כולל החששות האפשריות בכל מיני מאכלות ומשקאות המורכבים ומעורבים בחומר איסור, ולהעיד על אמיתותם ואפשרותם, הצגנו עדותה של הממשלה (אגריקולטור דפארטמענט), כמ"כ עדותן של חברי הבי"צ דעה ההרדית בירושלים, והודאות וידעות לכל ימות השנה, ידיעות על מצרכי מזון שונים שהם בהכשר רבותינו הברי"צ שליט"א ללא שום חששות. והודעות על מיני מזון שיש עליהם חששות איסורים שונים וכו' (הרשימה לפי סדר הא"ב).

הספר כולל חמשה מפתחות:

(א) תוכן כל ענין לפי סדר הפרקים.

(ב) מפתח הענינים לפי סדר הא"ב, בערך חמשה עשר מאות ענינים, כדי שיהי בנקל למצוא כל דבר ודבר על מכונו בלי חיפוש.

(ג) מפתח לדברים הצריכים בדיקה לפי א"ב. בסדר מאה ענינים.

(ד) מפתח סיפורי המעשיות.

(ה) מפתח הספרים לפי א"ב, בערך מארבע מאות ספרים.

מחיר הספר הוא פך \$ 5.00

הספר הזה נחנך לכל איש חרדי הרוצה לידע בירור מהמאכלים השכיחים לבל יגעיל בהם נפשו, שבעה"ר נכשלים בו הרבה מאחז"י להכניסם לבתיהם בלי יודעים שהם גוי"ט ממש, או עכ"פ איסור ורבגן והמורים דברי סופרים וכו'. וכן חיזוק ואומץ מתוך דברי הסה"ק על ענין זה.

בקשה נתוצה מכל רב ומורה הוראה

היות שבדעתי להוציא לאור בזמן קרוב חלק שלישי מספר נפש ישעי' כנ"ל, ע"כ אבקש מכל התלמידי חכמים שיזאלו בטובם לזכות את הרבים לכתוב ולהמציא לי הערותיהם על הספר נפש ישעי' ב' חלקים, או כל מין הערה ובירור או חידוש בעניני כשרות המאכלים, ואדפיסם איה"ש בחלק השלישי בשם אומרם, וזכות הרבים יהי הלוי בהם.

כתובת המחבר:

RABBI SHLOM JUDA GROSS

1472-79 Street, Brooklyn, N. Y.

11228

331-2507

אפשר כבר לראות בכל בתי מסחר ספרים

הש"ס החדש של אוצר הספרים

כרך אחד לדוגמא בכריכה הכי מפוארת

שיצא איה"ש בחודש אדר הבעל"ט

בעשרים כרכים בהוצאה יותר משופרת

בית מסחר והוצאת הספרים "אוצר הספרים" אשר לפני רבות בשנים הי' מן הראשונים להוציא

ש"סים וכל ספרי קודש בארה"ב מתפאר להודיע שכבר נגמרו בע"ה כל ההכנות להוצאת

הש"ס "אוצר הספרים" היותר שלם ומהודר

בעשרים כרכים מפוארים

עם מעלות והוספות הכי מפתיעות ובכל זאת

יהי' המחיר בתכלית חזול, והנה כמה מומעלותיו:

- מפרשים חדשים, הבהות נכבדות, חידושים יקרים מגדולי התורה שעדיין לא ראו אור הדפוס.
- מיר חוק ואמיץ יפה ונהדר שבעל בהח"ר הבטיח קיומו למאה שנה.
- כריכה מיוחדת במינה המצאת הטכניקה החי מחודשת המבטיחה קיום לזרז דורים. הש"ס בכריכתו הוה, הוא הראשון במינו אשר לא יהוה בו גבות קרועים ודפים גופלים.

עשו ריזור בציות לש"ס אחד עוד היום לרגל ההוצאה המצומצמת

כי עכשיו המחיר יותר בזול עם 25 אחוז

וכשיצא לאור יעלה עם 25 אחוז יותר

S. GOLDMAN — OTZAR HASEFARIM, Inc.

IMPORTERS & PUBLISHERS OF HEBREW BOOKS

33 Canal Street, New York, N. Y. 10002

Tel.: ORegon 4-1707 or 260-0520

Non-Profit Org.
U. S. POSTAGE
Paid
Brooklyn, N. Y.
Permit No. 11517